

**Stockholms
universitet**

2023-12-14

Studiehandledning

Vetenskaplig teori och metod II (7,5 hp)

Våren 2024

UCSY12 (Campus)

Kursansvarig: Elisabet Söderberg

UCSY12 (Distans)

Kursansvarig: Janne Kontio

Övriga lärare: Josefine Krigh

Institutionen för pedagogik och didaktik

Stockholms universitet
Institutionen för pedagogik
och didaktik
106 91 Stockholm

Besöksadress:
Frescativägen 54
www.edu.su.se

Telefon: 08-16 20 00 (vxl)
E-post: mikael.persson@edu.su.se

Inledning

Kursen syftar till att vidareutveckla studenternas kunskaper i vetenskapsteori och metodologiska förhållningssätt med fokus på analys av empiriskt material. Under kursen behandlas hur olika metodologiska begrepp och perspektiv kommer till uttryck i forskning.

Ett centralt innehåll är att välja lämpliga tillvägagångssätt för att lösa en forskningsuppgift. Kursen ger träning i att konstruera och tillämpa datainsamlingstekniker och bearbeta och analysera insamlade empiriska datamaterial.

Kontaktuppgifter

Linnea Tillenius linnea.tillenius@edu.su.se (kursadministratör)

Elisabet Söderberg Elisabet.Soderberg@edu.su.se (kursansvarig, campus)

Janne Kontio Janne.Kontio@edu.su.se (kursansvarig, distans)

Universitetskonto och Athena

Lärplattformen Athena används i kursen, vilket innebär att du måste ha användarnamn och lösenord för Athena. Athena är den plats där du tar del av information som kontinuerligt kommer att läggas ut under kursen angående t.ex. uppgifter och eventuella schemaförändringar. På Athenasidan publiceras aktuell information under Information från kursansvariga under Planeringar. Därför är det viktigt att du håller dig uppdaterad via kursens hemsida på Athena. Om du har frågor vars svar är av intresse även för övriga studenter eller vill diskutera eller dela med dig av funderingar till övriga kursdeltagare så gör du det i mappen Fråga kursansvarig under Planeringar. Har du frågor till kursens lärare vänder du dig direkt till dem via mail (se kontaktuppgifter ovan). Undvik att ställa frågor via meddelande-/chatfunktionerna på Athena.

Om du behöver hjälp eller får problem med Athena kontaktar du studentsupport antingen via mail: studentsupport@it.su.se eller via telefon: 08- 674 70 10.

Genom att logga in på <http://mitt.su.se> får du som student b.la. tillgång till detta:

Athena: Här kan du som student logga in på kommunikationsplattformen Athena.

Mina studier: Här kan du som student se dina betyg, registreringar och möjlighet att skriva ut intyg.

Webbmail: Kommunikation sker via mail – se till att studentmail är kopplad till aktuell privat mailadress.

Universitetskort: Aktivera/beställa Universitetskort, för t.ex. Stockholms universitetsbibliotek, Printomat mm.

Förväntade studieresultat

För godkänt resultat på kursen ska studenten kunna:

- formulera en avgränsad forskningsfråga med relevans för pedagogisk forskning, inom området karriärutveckling och vägledning,
- konstruera olika typer av vetenskapliga datainsamlingsinstrument
- analysera ett empiriskt material med hjälp av statistik
- analysera ett empiriskt material med hjälp av kvalitativa metoder
- reflektera kring vetenskaplig metod och analys

Seminarier

Under kursen ska ni utöver ett grupparbete genomföra tre seminarier (se instruktioner nedan). Vid obligatoriska undervisningsmoment förväntas aktivt deltagande. Vid seminarier som genomförs via Zoom förväntas alla deltagare vara inloggade med era fullständiga namn och med kameran påslagen under hela undervisningstillfället. Om läraren inte kan se er kan de heller inte intyga er närvaro vid obligatoriska seminarietillfällen.

Seminarium 1

Obligatorisk workshop i statistik som presenteras i samband med föreläsningen om mätning och statistik. Det är viktigt att ni inför seminariet har laddat ner programmet SPSS vid Stockholms universitets hemsida. Mer information hittar ni på följande länk:

<https://www.su.se/utbildning/itforstudenter/licenser-och-program/spss-1.445813>

Under seminariet kommer programmet SPSS som används för att bearbeta och analysera statistik att introduceras. Ni kommer att öva på bearbeta empirisk data med hjälp av statistik genom att utgå från ett befintligt datamaterial.

Seminarium 2

Egenorganiserad tematisk analys av det intervjumaterial som respektive basgrupp avser att inkludera i sitt fördjupningsarbete (se instruktioner nedan). Inför seminariet ska alla intervjuer vara genomförda och transkriberade och alla gruppmedlemmar ska ha läst gruppens samtliga utskrifter. Efter seminariet skriver respektive basgrupp ett utkast till analys som efter vidare bearbetning ska kunna ingå i fördjupningsarbetet.

Seminarium 3

Obligatoriskt ventileringsseminarium av fördjupningsarbete. Se instruktioner nedan.

Fördjupningsarbete

Grupparbetet består i att basgruppen utifrån en forskningsidé (som med fördel har sin problembeskrivning och syftesformulering baserad i det ni lärt av tidigare teoretiska kurser), planera och genomföra en undersökning samt sammanställa undersökningen i en rapport som seminariebehandlas. Forskningsidén måste vara formulerad på ett sådant sätt att den går att få kunskap om genom enkäter och intervjuer. Grupparbetet har alltså två delar. Ni ska utifrån ert övergripande forskningsproblem formulera två olika syften eller delsyften som ska operationaliseras i konkreta frågeställningar som kan besvaras genom att empirisk data samlas in genom enkäter respektive kvalitativa intervjuer. Ni kommer endast att genomföra intervjuerna (och alltså inte skicka ut enkäten) och i rapporten kommer fokus att vara på analys av intervjuerna.

Studien behöver inte behandla något problem specifikt inom studie- och yrkesvägledningsområdet, men får förstås göra det.

Följande gäller för uppgiften:

- Basgruppen ska komma överens om: vad ni ska undersöka, en forskningsfråga/syfte som kan besvaras med hjälp av enkäter och en forskningsfråga/syfte som kan besvaras med hjälp av intervjuer. Dessa forskningsfrågor ska sedan operationaliseras i mer konkreta frågeställningar. Tänk på att enkäter och intervjuer genererar olika typ av kunskap kring ett fenomen och att frågeställningarna behöver anpassas efter de datinsamlings- och analysmetoder som ska användas.
- Basgruppen konstruerar en enkät (med 15-20 frågor) som kan analyseras med hjälp av statistik.
- Basgruppen konstruerar en gemensam intervjuguide samt bestämmer vilka som ska

intervjuas (urval). Formulera också ett missivbrev som ni ska skicka till intervjupersonerna inför intervjun (görs förslagsvis till den 26 januari "Förberedelse för intervju").

- Alla i basgruppen ska därefter genomföra en semistrukturerad intervju var (minst 30 - 40 min lång) utifrån samma syfte och frågeställningar och gemensamt utformad intervjuguide. Intervjuerna ska spelas in och sedan transkriberas (skrivas ut i sin helhet). Alla i basgruppen ska ta del av allas utskrifter och gemensamt söka efter svar på studiens frågeställningar genom att läsa texterna noggrant ett flertal gånger.
- Ni ska sedan sammanställa en rapport där ni presenterar analysen av era intervjuer. I rapporten ska ni redogöra för problemområde, syfte och frågeställningar, metod och genomförande, metodkritik, ett gemensamt resultat som är tematiserat (dvs. indelat i teman som ni tagit fram vid er tolkning och analys av intervjuerna) förslag på teoretiska begrepp för tolkning av resultatet samt avslutningsvis för diskussion om uppgiftens genomförande.
- Ni ska också reflektera kring vetenskaplig metod och analys genom att diskutera vilken typ av kunskap som kan genereras baserat på de två olika datainsamlingsinstrumenten.
- Ni ska också kritiskt granska en annan basgrupps rapport vid ett seminarium och som en kritisk vän föra en diskussion med författarna kring deras rapports förtjänster och utvecklingsbehov.

Att gruppjobba

Gruppuppgiften "Fördjupningsarbete" genomförs i basgrupperna. Att arbeta i grupp innebär att man deltar aktivt och arbetar mot ett gemensamt mål. Målet för denna uppgift är dels att producera ett skrivet material, dels att öka sina kunskaper på vägen till den slutliga produkten (processen). Processen är mycket viktig och arbetet skall därför inte delas upp mellan gruppmedlemmarna, en grundläggande princip är att man diskuterar och skriver tillsammans, så att alla i gruppen vet hur man kommit fram till slutprodukten, vad som diskuterats och vilka överväganden och beslut som fattats i gruppen.

Den skriftliga rapporten

I den skriftliga rapporten är det centralt att ni tydligt beskriver hur ni planerat och genomfört er studie men också att ni med stöd i kurslitteraturen motiverar varför ni gjort dessa val. Ett kritiskt förhållningssätt är mycket viktigt att utveckla, vilket innebär att ni argumenterar med stöd i argument från kurslitteratur och inte "tycker" utan att belägga/ge exempel. I texten ska det framgå att ni satt er in i och förstått kurslitteraturen, men också att ni förmår föra ett självständigt och underbyggt resonemang kring det syfte och forskningsfrågor som ni i gruppen vill ge svar på.

- Rapportens omfattning: max 10 sidor (exklusive framsida, innehållsförteckning, referenslista och bilagor).
- Skrivs med: Times New Roman 12p, enkelt radavstånd och två rubriknivåer.
- Referera till kurslitteraturen. Såväl direkta citat som indirekta referat måste alltid vara försedda med korrekta och fullständiga referensuppgifter, enligt APA 7.
- **OBS!** Varje referens i texten ska förutom Författare och år även ange sidnummer (ex. Bryman, 2011, s. 37).

Rapporten kan företrädesvis struktureras enligt följande:

- **Inledning**

Ge en bakgrund till forskningsproblemet/problemområdet genom att använda er av en, två eller alla dessa angreppssätt: tidigare forskning, teoretiska utgångspunkter, samhälllig relevans. Inledningen ska bädda för att uppsatsens syfte ska vara begripligt –och svara på frågan, varför är detta intressant att studera? Argumentera varför det ni har valt att studera är av intresse för forskningsområdet! Finns det kunskapsluckor och eller fenomen som inte har studerats tillräckligt? Har andra studier visat på något specifikt fenomen som ni avser fördjupa förståelsen för! Tänk också på att Inledningen ska vara intresseväckande! Det här känns spännande att få veta mer om!

- **Syfte och frågeställningar**

Syftet är en tydlig deklARATION om vad uppsatsens ska undersöka. Frågeställningarna ska vara relaterade till syftet – precisera forskningsambitionen – och skrivna som frågor. Ni ska formulera ett övergripande syfte som täcker in både frågeställningarna som motiverar enkät respektive intervju. (Studien kan utgå från datatriangulering eller så kan de olika delarna betraktas som delstudier under det övergripande syftet). Ni ska motivera ert val av styfte och problemområde.

- **Metod**

Metodval – diskutera intervju repsektive enkät som val av datainsamlingsmetod

Beskriv genomförandet

a) Urval

b) Intervjuguide – enkätkonstruktion

c) Beskriv hur intervjuerna genomförts

d) Beskriv den analys och tolkning som gjorts av intervjuerna

e) Beskriv hur ni har hanterat forskningsetiska frågor

- **Resultat**

Inled resultatkapitlet med att presentera vilka teman som ska behandlas. Benämna, ge namn åt temana. Tematisk presentation – frågeställningar, intervjuteman, teoretiska begrepp, innehållsanalys.. Redogör för – värdera ej, dvs. Var noga med att inte lägga in era egna värderingar om det ni undersöker. Stärk er tolkning av vad intervjupersonerna ger uttryck för genom citat (blockcitat, dvs indrag från höger och vänster för längre citat och kortare citat kan integreras i löpande text och avskiljas med citattecken)

- **Diskussion**

Inled med att återanknyta till studiens syfte. Fortsätt därefter med att kort sammanfatta vad ni 1) visat i resultatdelen och 2) hur detta kan relateras till och/eller utveckla tidigare forskning, teoretiska utgångspunkter/begrepp, samt 3) studiens huvudsakliga slutsatser. Metodkritik –var den metod som användes adekvat i relation till studiens syfte? Hade en annan metod och annan empiri fungerat lika bra, eller bättre? Varför? Diskutera slutligen om ni kan urskilja några konsekvenser av era resultat och slutsatser för de deltagare som studien riktas mot: ex. profession, individer, grupper...

Inlämning och slutseminarium grupprapport

Grupprapporten behandlas vid ett ventileringsseminarium den 12 februari via Zoom för både Campus och Distans. Ett opponeringsschema sammanställs av lärarna och publiceras i Filsamling på Athena. Rapporten i Word-format, laddas upp i Athena av en gruppdeltagare, i respektive seminariegrupp senast den 8 februari kl. 17.00. Glöm inte att ange basgruppnummer samt alla gruppmedlemmarnas fullständiga namn på den inskickade texten.

Betyg: Godkänd, Underkänd eller Komplettering

Opponent och respondent

Varje grupp ska även opponera på en annan grupps rapport. Grupperna läser och förbereder en gemensam opponering på tilldelad rapport inför seminariet och alla i gruppen förväntas delta i muntlig opponering på rapporten samt försvar av den egna. Inför ventileringen ska ni granska ett arbete, förbereda frågor och ge konstruktiv feedback (kritisk vän) och vara förberedda på att besvara frågor kring eget arbete. Vid seminariet får ni värdefulla synpunkter på er text som ger er möjlighet att utveckla arbetet. Förutom att vara opponent och respondent vid ventileringen, ska du även vara en aktiv åhörare på övriga arbetens ventilering i din seminariegrupp.

Ventileringsaktens struktur

Ventileringen per arbete är MAX 30 minuter

1. Ordförande vid ventileringen, öppnar seminariet och ger därefter ordet till respondenten (författaren/författarna). Dessa kan då mycket kortfattat peka på felaktigheter eller tekniska brister i arbetet, sådant som försvårar förståelse för innehållet.
2. Ordförande ger därefter ordet till opponenter/opponenterna. Ordförande kan dock när som helst gå in med följdfrågor till författaren. Ofta sker detta när ordförande anser att en fråga som tagits upp av opponenter inte är tillräckligt väl utredd eller besvarad.
3. Opponenterna börjar med att göra en kort sammanfattning av arbetet: Vad handlar ministudien om? Vad är syftet och vilka är forskningsfrågorna? Vilken, vilka metoder används i undersökningen? Vilka är huvudresultaten? Vilket eller vilka teoretiska begrepp föreslås i undersökningen? Sammanfattningen ska vara kortfattad och ha en beskrivande karaktär, dvs. inte innehålla analyserande eller kritiska inslag. Därefter frågar opponenter författaren/författarna om denna sammanfattning kan anses ge rättvisa åt arbetets innehåll. Uppsatsförfattarna får möjlighet att kort svara på denna fråga.
4. Nu börjar opponenternas granskning av arbetet. En bra regel är att hålla sig till det som är viktigt och inte ägna tid åt oväsentliga aspekter. Oppositionen bör heller inte gräva ned sig i detaljer och kommentarer om formalia eller språk ges skriftligt i efterhand. Ge ordentlig plats åt frågor som berör rapportens olika delar, se i relation till betygskriterier. Det är viktigt att oppositionen får karaktär av ett samtal mellan författaren och opponenter. Områden som kan behandlas av opponenter (samtliga i gruppen ska medverka):

Inledning: Hur presenteras och motiveras ministudien, studieobjekt och dess relevans?

Syfte och frågeställningar: Är de tydliga? Varför/varför inte? Vad skulle kunna förtydligas?

Metod: Är den valda metoden passande för studiens syfte? Är alla delar av metoden beskrivna? Är metoden transparent? Förklara varför, vilken metod kunde annars använts? Hur skulle man då gjort?

Etiska avväganden: Vilka överväganden blir nödvändiga?

Resultatet: Besvaras frågeställningarna? Rimliga slutsatser? Är resultatet logiskt uppbyggt? Är tolkningarna logiska eller finns alternativa tolkningar? Finns det en bra balans mellan brödtext och citat?

Teoriförslag: Hur väl passande är föreslagna teoretiska begrepp? Andra förslag? Röd tråd: Hänger allt samman? Är upplägg och genomförande av ministudien överblickbar och rimlig? Finns det dolda eller tydliga tänkbara hinder, vilka? Svaga punkter, dolda risker? Tips eller tankar om ministudien i stort? Tänkbar C-uppsats?

I slutet av ventileringen ger ordförande möjlighet för andra närvarande att ställa frågor i relation till det arbete som ventileras. Alla närvarande bör ha förberett åtminstone någon fråga till författarna

Examination och betygättning

Kursen examineras genom en individuell skriftlig examination i form av salstentamen där sjugradig betygsskala tillämpas. Dessutom en skriftlig grupprapport av ett fördjupningsarbete samt en muntlig redovisning om rapportens innehåll som bedöms enligt en tvågradig betygsskala: G= godkänd, U=

underkänd. Betyg på kursen baseras på den individuella skriftliga examinationen samt genomförda och godkända obligatoriska delar.

Frånvaro från obligatoriska seminarier kan kompenseras skriftligt.

Plagiat

Det är givetvis tillåtet att citera andra källor, men såväl direkta citat som indirekta referat måste alltid vara försedda med korrekta och fullständiga referensuppgifter. Att kopiera eller skriva av ett kortare eller längre avsnitt och ange sig själv som författare till texten är förbjudet. Det betraktas som plagiat. Man får inte heller kopiera sina egna texter som man fått godkända i andra kurser, sk. självplagiat. Ett exempel på plagiat är att ordagrant eller nästan ordagrant skriva av en text (detta innefattar även delar av en text och enstaka meningar) och inte ange varifrån detta kommer. Plagiat kan även anses vara fallet om du använder andras text så att du får den att framstå som din egen. Andras text kan exempelvis utgöras av kurslitteratur och/eller texter du funnit på nätet eller en studiekamrats hemtentamen. Plagiat betraktas som ett grundläggande brott, inte enbart mot en etablerad forskningsetisk kod, utan även mot ett allmänt förhållningssätt vad gäller egna och andras texter. Plagiat är otillåtet fusk och blir alltid föremål för ett disciplinärende, som kan leda till avstängning. Vid SU kontrolleras texterna mot en databas.

Fusk

Som student vid Stockholms universitet ansvarar du för din egen utbildning. Som en del i ditt ansvar ingår att känna till de regler som finns för studier, examination och för att vistas i lokaler och utnyttja resurser. Enligt de regler som gäller för universitetet får disciplinära åtgärder bland annat vidtas mot student som:

- med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas,
- stör eller hindrar undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen.

Disciplinärenden behandlas i Stockholms universitets disciplinnämnd. Påföljden kan bli varning eller avstängning för en tid av 1-6 månader. Information om Stockholms universitets regler för examination och disciplinärenden finns på Stockholms universitets webbsida www.su.se/regelboken.

Lärare är skyldig att anmäla grundad misstanke om fusk till rektor.

Betygskriterier

Betyg E: Studentens uppfyller samtliga förväntade lärandemål på ett tillräckligt sätt, dvs. några svagheter kan finnas i relation till lärandemålen. I sin redogörelse knyter studenten an till kursens innehåll i den omfattning som specificeras i examinationsuppgifterna. Redogörelsen för kurslitteratur är i huvudsak korrekt och uppfyller grundläggande krav på formalia och språk i framställningen.

Betyg D: Studentens uppfyller samtliga förväntade lärandemål på ett tillfredsställande sätt, dvs. några mindre svagheter kan finnas i relation till lärandemålen. I sin redogörelse knyter studenten an till kursinnehållet i den omfattning som specificeras i examinationsuppgifterna. Redogörelsen för kurslitteraturen är korrekt och delvis självständigt återgiven och uppfyller grundläggande krav på formalia och språk i framställningen.

Betyg C: Studentens uppfyller samtliga förväntade lärandemål på ett bra sätt, dvs. endast någon mindre svaghet kan finnas i relation till lärandemålen. I sin redogörelse knyter studenten an till kursinnehållet i den omfattning som specificeras i examinationsuppgifterna. Redogörelsen för kurslitteraturen är korrekt och självständigt återgiven samt uppfyller grundläggande krav på formalia och språk i framställningen.

Betyg B: Studentens uppfyller samtliga förväntade lärandemål på ett mycket bra sätt, dvs. endast några försumbara svagheter kan finnas i relation till lärandemålen. I sin redogörelse knyter studenten an till kursinnehållet i den omfattning som specificeras i examinationsuppgifterna. Redogörelsen för kurslitteraturen är i sin helhet korrekt, väldisponerad och självständigt återgiven samt uppfyller grundläggande krav på formalia och språk i framställningen.

Betyg A: Studentens uppfyller samtliga förväntade lärandemål på ett utmärkt sätt, dvs. endast någon försumbar svaghet finns i relation till lärandemålen. I sin redogörelse knyter studenten an till kursinnehållet i den omfattning som specificeras i examinationsuppgifterna. Redogörelsen för kurslitteraturen är jämförande och i sin helhet korrekt, väldisponerad, och självständigt återgiven samt uppfyller grundläggande krav på formalia och språk i framställningen.

Fx: Studentens uppfyller inte samtliga förväntade lärandemål och studentens redogörelse för kursinnehåll och kurslitteratur är bristfällig eller innehåller för få referenser till kurslitteraturen. Komplettering krävs för att nå ett godkänt resultat, ska genomföras inom 5 arbetsdagar från det att betyget meddelats studenterna. Om kompletteringarna inte lämnas in i tid eller inte blir godkända, kvarstår betyget Fx.

F: Studentens uppfyller inte förväntade lärandemål och redogörelsen för kursinnehåll och kurslitteratur är påtagligt bristfällig. Omtentamen krävs, se information om dag och tid på Athena.

Kursvärdering

Kursen utvärderas genom en digital enkät som blir tillgänglig vid kursens slut.

Kurslitteratur

Obligatorisk litteratur

Eliasson, A. (2018). *Kvantitativ metod från början* (4 uppl.). Studentlitteratur.

Kvale, S. & Brinkmann, S. (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun* (3 uppl.). Studentlitteratur.

Referenslitteratur

Bringsrud Fekjaer, S. (2016). *Att tolka och förstå statistik*. Gleerups.

Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder* (3uppl.). Liber.

Thurén, T. (2019). *Vetenskapsteori för nybörjare* (3 uppl.). Liber.

Stöd i dina studier

Vid Stockholms universitet finns också möjlighet att, utöver den ordinarie undervisningen, få extra stöd i sina studier.

Studie-och språkverkstaden

Vid Studie-och språkverkstaden på Stockholms universitet kan du bl. a få hjälp med studieteknik och akademiskt skrivande. Studie-och språkverkstaden erbjuder både föreläsningar, seminarier och personlig handledning. Information om tjänster och kontaktuppgifter hittar du via följande adress <https://www.su.se/utbildning/studera-vid-universitetet/studie-och-spr%C3%A5kverkstaden>

Studera med funktionsnedsättning

Om du har en dokumenterad funktionsnedsättning, t.ex. dyslexi, har du möjlighet att få särskilt pedagogiskt stöd. Exempel på stödinsatser kan vara anteckningshjälp, talböcker, förlängd tentamenstid eller teckenspråkstolkning. Du ansöker om särskilt pedagogiskt stöd hos Studentstöd på Stockholms universitet:

<https://www.su.se/utbildning/studera-vid-universitetet/studera-med-funktionsneds%C3%A4ttning>

Därefter kan det utfärdas ett intyg som gäller för studier på universitetet.

Det är ditt ansvar som student att innan kursen börjar kontakta studievägledarna vid Institutionen för pedagogik och didaktik på e-post adressen studievagledare@edu.su.se. Studievägledare kommer i sin tur att kontakta kursansvarig om vilket stöd du behöver.